

COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak van het College van Beroep voor de Examens van Tilburg University

in de zaak tussen

de heer X, appellant

en

de examencommissie van de Tilburg Law School, verweerster

1. Procesverloop

Bij brief van 6 januari 2017 heeft de destijds gemachtigde van appelland, de heer A, verweerster verzocht om een bevestiging dat de door appelland behaalde studiepunten onaangetast zijn en blijven.

Bij brief van 24 januari 2017 heeft verweerster meegedeeld niet bereid te zijn om te verklaren *“dat de in het verleden toegepaste beperkingen op de geldigheidsduur van de tentamens die de heer X aan onze instelling, in het kader van zijn studie Fiscaal Recht in eerdere instantie had behaald ongedaan zullen worden gemaakt”*.

Tegen die brief, hierna verder aan te duiden als “het bestreden besluit” heeft appelland op 9 februari 2017 een pro forma beroepschrift ingediend en tevens stukken uit het dossier van een eerder beroep van hem uit 2014 opgevraagd. Op 7 maart 2017 respectievelijk 24 maart 2017 zijn die stukken door het college respectievelijk verweerster aan hem gezonden.

Bij brief van 5 april 2017 heeft de heer B zich als gemachtigde van appelland gesteld, aanvullende gronden van beroep ingediend en verzocht om uitstel voor het verder aanvullen van de gronden in afwachting van de ontvangst van door hem opgevraagde stukken. Omdat die stukken reeds aan appelland waren toegezonden, is dit uitstel-verzoek niet gehonoreerd.

Partijen zijn vervolgens uitgenodigd om in overleg na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk zou zijn. Tussen partijen is geen minnelijke schikking bereikt.

Verweerster heeft op 15 mei 2017 een verweerschrift ingediend.

Op 22 juni 2017 heeft het college het beroep ter zitting behandeld. Appellant was daarbij aanwezig, bijgestaan door zijn gemachtigde, B. Namens verweerster verschenen Y, (voorzitter), Z (secretaris) en C (studieadviseur).

2. Feiten en omstandigheden

- 2.1 Appellant heeft van 1 februari 1999 tot en met augustus 2004 aan Tilburg University ingeschreven gestaan voor de doctoraalopleiding Fiscaal recht.
- 2.2 Met ingang van 2002 is de Bachelor-Masterstructuur gefaseerd in werking getreden. Voltijdstudenten konden tot en met 31 augustus 2006 het doctoraalexamen afleggen, daarna werden zij overgezet naar de Bachelor-Masterstructuur.
- 2.3 Appellant heeft tijdens zijn doctoraal 103 studiepunten behaald. Om zijn doctoraal te kunnen behalen stonden er voor appellant nog vier onderdelen open waaronder de scriptie.
- 2.4 Bij e-mail van 28 februari 2014 heeft appellant verweerster verzocht om hem een bachelordiploma toe te kennen. Bij brief van 10 maart 2014 heeft verweerster het verzoek afgewezen omdat appellant volgens haar niet voldeed aan de voorwaarden voor een bachelordiploma, nu alle vakken langer dan acht jaar geleden waren afgelegd en appellant daarnaast niet had voldaan aan de vereisten van het bachelorexamen.
- 2.5 Appellant heeft bij brief van 11 mei 2014, ontvangen op 19 mei 2014 door het college, derhalve buiten de daartoe staande wettelijke termijn, beroep ingesteld tegen voornoemd besluit. Dat beroep is door het college behandeld op de zitting op 17 juli 2014. Nadat toen éérst de ontvankelijkheidsvraag behandeld was heeft appellant zijn beroep ter zitting ingetrokken. Dit is door het college bij brief van 18 juli 2014 aan appellant bevestigd.

3. Standpunten partijen

- 3.1 In beroep voert appellant aan dat het per 1 januari 2017 gewijzigde artikel 7.13 lid 2 onderdeel k Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (hierna: "WHW") geen rechtsgrond meer biedt om de geldigheidsduur van tentamens te beperken en daarmee verkregen studiepunten te ontnemen. Het nieuwe artikel 7.10 lid 4 WHW is nog niet in werking getreden, waardoor de oorspronkelijke uitzondering op onbeperkte geldigheidsduur 'indien de getentamineerde kennis, vaardigheden of inzicht aantoonbaar (en sterk) verouderd is' niet geldt. Daarom kunnen er geen beperkingen van geldigheidsduur meer gelden en kunnen studiepunten niet vervallen. Voor een dergelijke onteigening is immers een geldige expliciete en specifieke rechtsgrond in formele wet noodzakelijk, waarin ook criteria en voorwaarden aan die onteigening zijn gesteld.
- 3.2 Op de vraag van het college ter zitting of appellant naast voornoemde bevestiging ook afgifte van een bachelordiploma wenst, geeft de gemachtigde van appellant aan dat die studiepunten een vertaalslag kunnen zijn voor het bachelordiploma. Als appellant voornoemde bevestiging zou ontvangen, zou hij namelijk vrijstellingen krijgen voor bepaalde vakken bij andere

universiteiten. Het overzicht van de door appelland gevolgde vakken en tentamencijfers is daarvoor volgens appelland onvoldoende, omdat de betreffende universiteiten de vrijstelling alleen verlenen met een verklaring van Tilburg University dat de betreffende tentamencijfers nu nog gelden.

- 3.3 De gemachtigde van appelland stelt daarnaast dat het feit dat appelland reeds eerder een vergelijkbaar verzoek heeft gedaan aan dit verzoek niets af doet, nu zich sindsdien nieuwe feiten hebben voorgedaan en zich op dit gebied wellicht op korte termijn parlementaire ontwikkelingen zullen voordoen. Appelland stelt dat een nieuwe wet een reden is om oude afwijzingen opnieuw te moeten beoordelen.
- 3.4 De gemachtigde van appelland voert voorts aan dat het bestreden besluit onvoldoende is gemotiveerd. Daarmee wordt appelland de kans ontnomen om op een juiste wijze tot invulling van zijn rechten in beroep te komen.
- 3.5 Voor zover door verweerster wordt betoogd dat er sprake zou zijn van snel verouderde kennis, stelt de gemachtigde van appelland dat dit een onjuiste en niet onderbouwde stelling is, waaraan ook geen onderzoek ten grondslag ligt. Appelland voegt daar ter zitting nog aan toe dat er nooit aanvullende eisen zijn gesteld als bedoeld in de Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleidingen van Tilburg Law School (hierna "OER"), maar dat hem enkel is medegedeeld welke vakken hij opnieuw zou moeten volgen. Appelland stelt bovendien dat hij wel voldoende kennis heeft van de inhoud van de vakken die hij langer dan acht jaar geleden heeft gevolgd. Appelland heeft ook reeds 206,1 ECT op masterniveau behaald terwijl een bachelordiploma slechts 180 ECT vereist.
- 3.6 De gemachtigde van appelland verzoekt om een proceskostenvergoeding.
- 3.7 Verweerster voert aan dat het beroep niet-ontvankelijk verklaard dient te worden. Reeds in 2014 heeft appelland de mogelijkheid gehad om tegen de beslissing tot vervallenverklaring van de behaalde tentamens en het niet afgeven van een bachelordiploma in beroep te gaan. Nu hij de beroepstermijn heeft laten verstrijken is de beslissing van verweerster van 10 maart 2014 definitief geworden. Het schrijven van verweerster van 24 januari 2017 bevat niet meer of anders dan dat al in de beslissing van 10 maart 2014 was opgesloten en kan daarom niet meer worden aangevochten.
- 3.8 Verweerster stelt voorts dat zij op een verzoek van appelland om aan te geven wat hij nog zou moeten doen om op basis van de in het verleden behaalde vakken aan Tilburg University een diploma te behalen op 7 januari 2015 heeft geantwoord dat hij kan instromen in het tweede jaar van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid of Fiscaal recht en dat hij enkel een vrijstelling kan krijgen voor het vak Rechtsfilosofie A. Voor de overige vakken geldt dat die geen basis kunnen zijn voor vrijstelling voor de huidige onderdelen van de opleiding omdat die vakken te lang geleden zijn behaald (langer dan acht jaar geleden) of niet meer voorkomen in het huidige curriculum. Ter zitting voegt verweerster daar aan toe dat in de brief van 7 januari 2015 geen aanvullende eisen zijn maar ook niet hoefden te worden gesteld omdat voornoemde overige vakken niet meer bestaan en qua inhoud en structuur zodanig zijn gewijzigd dat zij onvergelijkbaar zijn met (onderdelen van) de huidige opleiding in de Bachelor-

Masterstructuur. Daarom doet ook niet ter zake of appellant reeds meer dan het aantal benodigde studiepunten voor een bachelordiploma zou hebben behaald. Er zou eventueel vrijstelling mogelijk zijn voor enkele vakken omdat appellant in 2013 aan de Open Universiteit vakken heeft behaald, maar deze vormen geen onderdeel van de bacheloropleiding Fiscaal recht. Ook tegen deze beslissing heeft appellant geen beroep ingesteld waardoor de discussie over het vervallen van de geldigheidsduur als afgesloten moet worden beschouwd.

- 3.9 Voor het geval niet tot niet-ontvankelijkheid wordt besloten voert verweerster voorts het volgende aan. Ten aanzien van de gewijzigde wetgeving waarnaar appellant verwijst, stelt verweerster dat in 2014 (en in 2015) de grond voor het stellen van beperkingen en het daarom weigeren van het gevraagde bachelordiploma, expliciet een basis had in de wet. Verder bepaalde artikel 22 OER 2014-2015 dat de geldigheidsduur van behaalde onderdelen in beginsel onbeperkt was maar dat in afwijking daarvan de Examinering Board voor een onderdeel waarvan het tentamen langer dan acht jaar geleden is behaald een aanvullend danwel vervangend tentamen kon opleggen, alvorens de student werd toegelaten tot het afleggen van het bachelorexamen. Het is niet zo dat de wetgever met de nieuwe bepaling van artikel 7.13 lid 2 onder k WHW heeft bedoeld om met terugwerkende kracht aan reeds genomen beslissingen rechtskracht te ontnemen. Bovendien betwijfelt verweerster of voor de bevoegdheid tot het stellen van beperkingen aan de geldigheidsduur van tentamens een specifieke grondslag in de wet noodzakelijk is. Zij hangt immers nauw samen met het oordelen over de kennis en vaardigheden van studenten, dat aan examinatoren is toevertrouwd. De regering wijst er in de parlementaire stukken op dat het nog niet in werking getreden artikel 7.10 lid 4 WHW als een beperking moet worden gezien van de bevoegdheid om de geldigheidsduur aan termijnen te binden. Uit die woordkeus blijkt dat de grondslag elders ligt en ook zonder wettelijke bepaling kan bestaan.
- 3.10 Ter zitting stelt verweerster ten slotte dat appellant een overzicht heeft ontvangen waarop de door hem gevolgde vakken en tentamencijfers staan vermeld en dat hij dat zou kunnen gebruiken voor eventuele verzoeken om vrijstellingen bij andere universiteiten.

4. Overwegingen college

- 4.1 Vast staat dat A bij brief van 6 januari 2017 namens appellant aan verweerster heeft verzocht om, kort en zakelijk gezegd, te bevestigen dat de door appellant aan Tilburg University behaalde studiepunten onaangetaast zijn en blijven. In voornoemde brief is niet verzocht om afgifte van een bachelordiploma.
- 4.2 Vast staat voorts dat verweerster in reactie op dat verzoek aan A bij het bestreden besluit heeft meegedeeld niet bereid te zijn om te verklaren *“dat de in het verleden toegepaste beperkingen op de geldigheidsduur van de tentamens die de heer X aan onze instelling, in het kader van zijn studie Fiscaal Recht in eerdere instantie had behaald ongedaan zullen worden gemaakt”*.
- 4.3 Verweerster beroept zich ter motivering van het bestreden besluit zowel in dat besluit zelf als in haar verweerschrift onder meer op de formele rechtskracht van het eerder door haar ten aanzien van appellant genomen besluit d.d. 10 maart 2014.

- 4.4 De – overigens terechte – stelling van verweester dat dat besluit van 10 maart 2014 inmiddels formele rechtskracht heeft gekregen, doet naar het oordeel van het college echter niets af aan de ontvankelijkheid van het onderhavige beroep. Immers, de beslissing van 10 maart 2014 omvatte de afwijzing van het verzoek van appelland tot afgifte van een bachelordiploma en niet een beslissing op een verzoek van appelland tot afgifte van een verklaring dat de door appelland aan Tilburg University behaalde studiepunten onaangetast zouden zijn en blijven.
- 4.5 Die laatste beslissing is in de onderhavige procedure het onderwerp van geschil en die beslissing beschouwt het college, mede uit oogpunt van rechtsbescherming ook als een beslissing in de zin van artikel 7.61 onder e WHW, waartegen beroep openstaat. De formele rechtskracht van de beslissing van verweester van 10 maart 2014 levert naar het oordeel van het college derhalve geen reden om het beroep niet-ontvankelijk te achten.
- 4.6 Omdat de motivering van die beslissing, naast de mededeling dat appelland ten tijde van zijn verzoek in 2014 niet had voldaan aan alle vereisten van het bachelorexamen (zo had hij niet alle verplichte vakken behaald), onder andere ook bestond uit de mededeling dat de wél behaalde vakken door appelland langer dan acht jaar geleden waren afgelegd, acht het college het echter ook weer niet (geheel) onbegrijpelijk dat verweester in haar brief van 24 januari 2017 het beroep van appelland tegen de beslissing van 10 maart 2014 betreft. Zulks temeer, gelet ook op de overgelegde en uitvoerige correspondentie tussen appelland en Tilburg University die in verschillende jaren aan het verzoek van A vooraf is gegaan.
- 4.7 Het college merkt daarbij voorts nog op dat het bovendien – ook voor het college – onduidelijk is of appelland heeft bedoeld op te komen tegen het feit dat hem geen bachelordiploma is/wordt toegekend. Zo schrijft de thans gemachtigde van appelland in zijn brief van 5 april 2017: *“In zijn algemeen en primair blijft cliënt onverkort van mening dat aan hem een bachelordiploma moet worden afgegeven. Voor de goede orde: de door cliënt behaalde 206,1 ECT op masterniveau terwijl een bachelordiploma een totaal van 180 ECT op bachelorniveau vereist.”* Ook nadat hierover ter zitting om uitsluitel is gevraagd, is onduidelijk gebleven of appelland hiermee heeft bedoeld op te komen tegen het feit dat hem geen bachelordiploma is/wordt toegekend.
- 4.8 Voor zover het beroep bedoeld zou zijn te zijn gericht tegen de weigering van de afgifte van een bachelordiploma, overweegt het college derhalve, wellicht ten overvloede, het volgende:
- a. In de brief van 6 januari 2017 van A werd niet verzocht om afgifte van een bachelordiploma. In de reactie op dat verzoek, het bestreden besluit, heeft verweester – logischerwijs – dus ook niet geoordeeld over het al dan niet afgeven van een bachelordiploma. Het bestreden besluit behelst aldus ook geen besluit over de (weigering) tot afgifte van een bachelordiploma.
  - b. Gelet op de overweging onder a. kan er uiteraard óók geen sprake zijn van een fictieve weigering tot het nemen van een besluit terzake de (weigering) tot afgifte van een bachelordiploma.

Gelet hierop acht het college het beroep, voor zover dat gericht zou zijn tegen de weigering van de afgifte van een bachelordiploma, niet-ontvankelijk.

- 4.9 Voor zover het beroep zich evenwel richt tegen de weigering van verweerster de door A verzochte verklaring af te geven, overweegt het college als volgt.
- 4.10 Appellant heeft van 1 februari 1999 tot en met augustus 2004 aan Tilburg University ingeschreven gestaan en tentamenresultaten behaald.
- 4.11 De OER-en 1999-2000, 2000-2001 en 2001-2002 regelen ten aanzien van de geldigheidsduur het volgende:
*“1. De geldigheidsduur van behaalde onderdelen is in beginsel onbeperkt.
In afwijking hiervan kan de examencommissie met betrekking tot een onderdeel van de propedeuse, waarvan het tentamen langer dan vijf jaar geleden is behaald en met betrekking tot een onderdeel van het doctoraal, waarvan het tentamen langer dan acht jaar geleden is behaald, een aanvullend dan wel vervangend tentamen opleggen, alvorens de student wordt toegelaten tot het afleggen van het betreffende examen.
Aanvullende of vervangende eisen kunnen slechts worden gesteld ten aanzien van vakgebieden die belangrijke nieuwe ontwikkelingen hebben doorgemaakt in de desbetreffende periode.”*
- 4.12 De OER-en 2002-2003 en 2003-2004 en ook de OER 2014-2015 en 2016-2017 regelen ten aanzien van de geldigheidsduur het volgende:
*“1. De geldigheidsduur van behaalde onderdelen is in beginsel onbeperkt.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de examencommissie [Examination Board/Examining Board] voor een onderdeel waarvan het tentamen langer dan acht jaar geleden is behaald, een aanvullend dan wel vervangend tentamen opleggen, alvorens de student wordt toegelaten tot het afleggen van het bachelorexamen.”*
- 4.13 Aldus bepaalt c.q. regelt de OER expliciet de geldigheidsduur van behaalde onderdelen. Het tweede deel c.q. tweede lid van aangehaalde artikelen doet daaraan niet(s) af. Integendeel, blijkens tekst, doel en strekking regelt dat deel c.q. lid immers enkel dat verweerster de bevoegdheid heeft om onder bepaalde voorwaarden een aanvullend dan wel vervangend tentamen op te leggen alvorens de student wordt toegelaten tot het bachelorexamen. De geldigheidsduur van tentamens en mitsdien ook de rechtspositie is aldus geregeld in de OER. Daarom is een bevestiging daarvan in de vorm van een verklaring niet nodig. Anders gezegd; een bevestiging daarvan in de vorm van een verklaring verandert en kan ook niets veranderen aan de bepalingen van de OER en heeft dus geen zelfstandig (rechts)gevolg. Het college ziet derhalve niet in, welk belang appellant heeft bij de verstrekking van de door A gevraagde verklaring.
- 4.14 Het college merkt daarbij op dat, anders dan appellant betoogt, de wijziging van artikel 7.13 lid 2 onder k WHW geen verandering met zich meebrengt voor de geldigheidsduur van de door appellant behaalde tentamenresultaten. Die resultaten heeft appellant immers behaald in de periode februari 1999 tot en met augustus 2004, derhalve vóór de bedoelde wetswijziging, waardoor de geldigheidsduur van die tentamenresultaten volgt uit de destijds van toepassing zijnde OER-en.
- 4.15 Daar komt nog bij dat appellant reeds een overzicht heeft ontvangen van verweerster van al de door hem gevolgde vakken en de behaalde tentamencijfers. Ook is hij op zijn verzoek

geïnformeerd over wat hij nog zou moeten doen om op basis van de behaalde vakken aan Tilburg University een diploma te behalen.

- 4.16 Uit het vorenstaande volgt dat appellant naar het oordeel van het college geen belang heeft bij zijn beroep, in die zin dat hij door gegrondbevinding van het door hem ingestelde beroep in een gunstiger (rechts)positie kan geraken. Het college acht appellant daarom ook niet-ontvankelijk in zijn beroep, voor zover het gericht is tegen het weigeren van de door appellant gevraagde verklaring.
- 4.17 In dat kader merkt het college onverminderd het vorenstaande en derhalve geheel ten overvloede dan overigens voor alle duidelijkheid nog op dat zij de motivering van verweerster in het bestreden besluit dus niet kan volgen, nu verweerster immers had kunnen volstaan met het informeren van appellant conform de overwegingen 4.11 en volgende van het college. Niettemin zou dat motiveringsgebrek – als appellant een (proces)belang bij zijn beroep zou hebben gehad en ontvankelijk zou zijn in zijn beroep – niet hebben kunnen leiden tot gegrondheid van het beroep. Zoals onder 4.11 en volgende overwogen geeft de OER immers uitsluitel over de geldigheid van tentamens en derhalve oordeelt het college het niet onbegrijpelijk en ook niet onredelijk dat verweerster geweigerd heeft de gevraagde verklaring te geven.
- 4.18 Omdat het beroep niet-ontvankelijk is, bestaat er geen aanleiding voor een veroordeling in de proceskosten.

5. Beslissing

Het college van beroep voor de examens verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Aldus besloten op 22 juni 2017 door het College van Beroep voor de Examens.

Tegen deze uitspraak kunt u, binnen zes weken na bekendmaking van deze uitspraak, beroep aantekenen bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. Voor meer informatie kunt u kijken op www.cbho.nl.